

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTĄ PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

2019-05-13 Nr. 4D-2019/1-189
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2019 m. vasario 11 d. buvo gautas X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundas dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau vadinama ir – KPD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepateikiant atsakymo į Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodyta: „2017-12-20 d. registruotu laišku į Kultūros paveldo departamentą [...] buvo išsiųstas mano prašymas dėl papildomų archeologinių tyrimų atlikimo [...]. [...] 2018-04-09 [...] kreipiausi į minėtos institucijos darbuotojus, siekdamas išsiaiškinti savo pateikto prašymo nagrinėjimo eigą. [...] paaiškino, kad buvo keli tarybos [...] posėdžiai, tačiau mano prašymas nebuvo tenkintas. Aš paprašiau apie tai išsiųsti man oficialų atsakymą. Atsakymas gautas nebuvo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Kartu su skundu pateikta:

3.1. Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymas, adresuotas KPD;

3.2. Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. balandžio 24 d. sprendimas, kuriuo tenkinamas Pareiškėjo ir jo sesers Y skundas, naikinamas KPD ketvirtosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos (toliau vadinama – KPD taryba) 2017 m. lapkričio 14 d. aktas Nr. ... bei KPD taryba įpareigojama „Kultūros vertybių registre registruotos nekilnojamojo kultūros vertybės – Kalautuvos kapinyno [...] – duomenų tikslinimo klausimą išnagrinėti iš naujo“.

4. Skunde Seimo kontrolieriaus prašoma: „išsiaiškinti Kultūros paveldo departamento veiksmus vilkinant sprendimų priėmimą, laiku, oficialiai neatsakant į pateiktus prašymus, įpareigoti Kultūros paveldo departamentą vykdyti Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą [...]“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. Seimo kontrolierius nėra

įgalios atlikti teismo sprendimo vykdymo užtikrinimo, nes teismo sprendimų vykdymą užtikrina antstoliai Civilinio proceso kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo skundo tyrimo metu *esminė vertintina aplinkybė – KPD pareigūnų veiksmai (neveikimas), susiję su atsakymo į Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą nepateikimu.*

6. Seimo kontrolieriaus patarėja 2019 m. kovo mėnesį darbo tvarka kreipėsi į KPD apskaitos, paveldotvarkos planavimo skyriaus darbuotoją, kuris informavo, kad į Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą, pateiktą KPD, atsakymas nėra (nebuvo) pateiktas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

7.1. Seimo kontrolierių įstatymo:

2 straipsnis – „1. Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsiakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai“;

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

20 straipsnis – „3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos“;

22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą.“

7.2. Viešojo administravimo įstatymo:

2 straipsnis – „14. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant suteikti administracinę paslaugą, priimti administracinį sprendimą arba atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus“;

14 straipsnis – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.“

6.3. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau vadinama – Taisyklės):

25 punktas – „[...] Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos“;

26 punktas – „Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgalios asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalios asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui

pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

8. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...], taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt.“ (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada).

Tyrimo išvados

9. Pareiškėjas skundžiasi dėl KPD pareigūnų veiksmų (neveikimo), kadangi Pareiškėjui nebuvo pateiktas atsakymas į jo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą.

10. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisinį reglamentavimą, konstatuotina:

10.1. Pareiškėjas 2017 m. gruodžio 20 d. pateikė KPD 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą, kuriuo prašė atlikti papildomus archeologinius tyrimus ir tiksliai nustatyti Kalautuvos kapinyno, kaip Lietuvos nekilnojamojo kultūros paveldo objekto, ribas.

10.2. Pareiškėjo teigimu, KPD pareigūnai 2018 m. balandžio 9 d. telefonu Pareiškėją informavo, kad po kelių KPD tarybos posėdžių buvo nuspręsta, jog Pareiškėjo prašymas nebus tenkinamas, tačiau oficialaus atsakymo raštu KPD Pareiškėjui nepateikė.

10.3. Tyrimo metu KPD tarnautoja patvirtino, kad atsakymas į Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą nebuvo pateiktas (šios pažymos 6 punktas).

10.4. Vadovaujantis Taisyklių 25 punktu, prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, ***turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos***. pagal Taisyklių 26 punkto nuostatas leidžiama pratęsti Taisyklių 25 punkte nustatytą terminą dar iki 20 darbo dienų tuo atveju, kai prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos (šios pažymos 6.3 punktas);

10.5. „Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...], taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt.“ (šios pažymos 7 punktas).

11. Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas nuostatas, darytina išvada, kad KPD, gavęs Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą, ***turėjo pareigą per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (arba pratęsus šį terminą dar 20 darbo dienų dėl būtinybės svarstyti Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą KPD tarybos posėdžiuose) išnagrinėti prašymą ir pateikti atsakymą***.

12. Apibendrinant konstatuotina, kad *KPD tarnautojų neveikimas, kai į Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą iki šiol nėra pateiktas atsakymas, turi biurokratizmo požymių (šios pažymos 7.1 punktas), todėl konstatuotinas tinkamo viešojo administravimo principo pažeidimo atvejis, o Pareiškėjo skundas pripažintinas pagrįstu.*

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos pareigūnų neveikimo **pripažinti pagrįstu.**

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierius *rekomenduoja Kultūros paveldo departamente prie Kultūros ministerijos direktoriui Vidmantui Bezarui:*

14.1. išnagrinėti Pareiškėjo 2017 m. gruodžio 17 d. prašymą ir pateikti atsakymą teisės aktų nustatyta tvarka;

14.2. užtikrinti, kad ateityje pareiškėjų prašymai KPD būtų nagrinėjami ir atsakymai būtų teikiami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų.

15. Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., *ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.*

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas